כנס 'מחוברים' 2019

מיזם הניראות

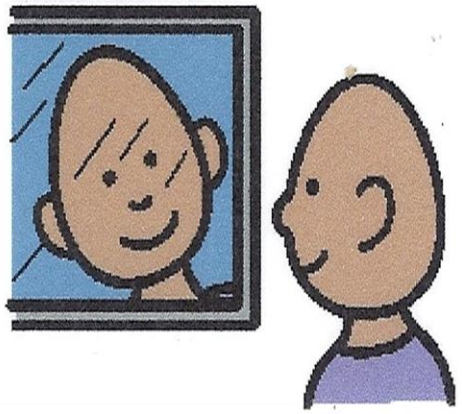

בי"ס ונצואלה, ת"א

רוני שיפריס, שרון לוין

בית ספר ונצואלה

מסגרת רגילות לילדים עם לקויות מורכבות

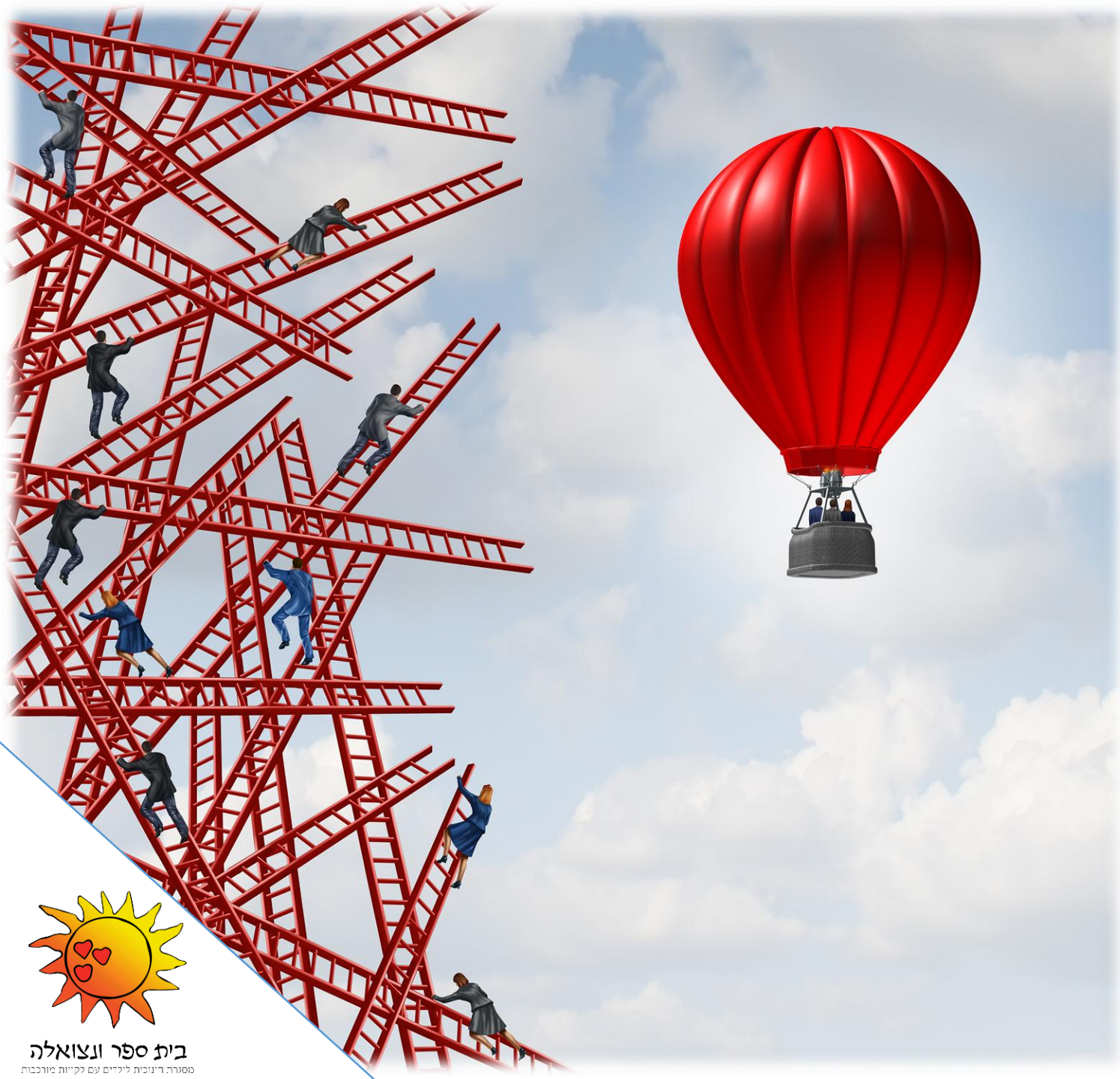

בית ספר ונצואלה

- תלמידים בגילאי 6-21 עם לקויות מורכבות קשות.
- פגיעה מוטורית וקוגניטיבית.
- זקוקים לסיוע צמוד.
- תקשורת באמצעות תת"ח.
- צוות רב מקצועי.
- מילת מפתח - השתתפות.

בית ספר ונצואלה

מסגרת חינוכית לילדים עם לקויות מורכבות

מהי ניראות?

- צורך בסיסי בהתפתחות הרגשית, שסיפוקו מסייע בבניית ערך עצמי ובהשגת תחושת קיום
- ההורה מספק ניראות דרך ההתפעלות מילדו ודרך שיקוף תחושותיו, צרכיו ומצבו רגשי
- מבט שאינו שיפוטי, המבחין בפוטנציאל, רצון וכוונה, ולא רק בתוצאות או הישגים

(Kohut, 1971)

בית ספר ונצואלה
מסגרת דינמית לילדים עם קשיות מורכבות

ניראות אצל אנשים עם מוגבלויות

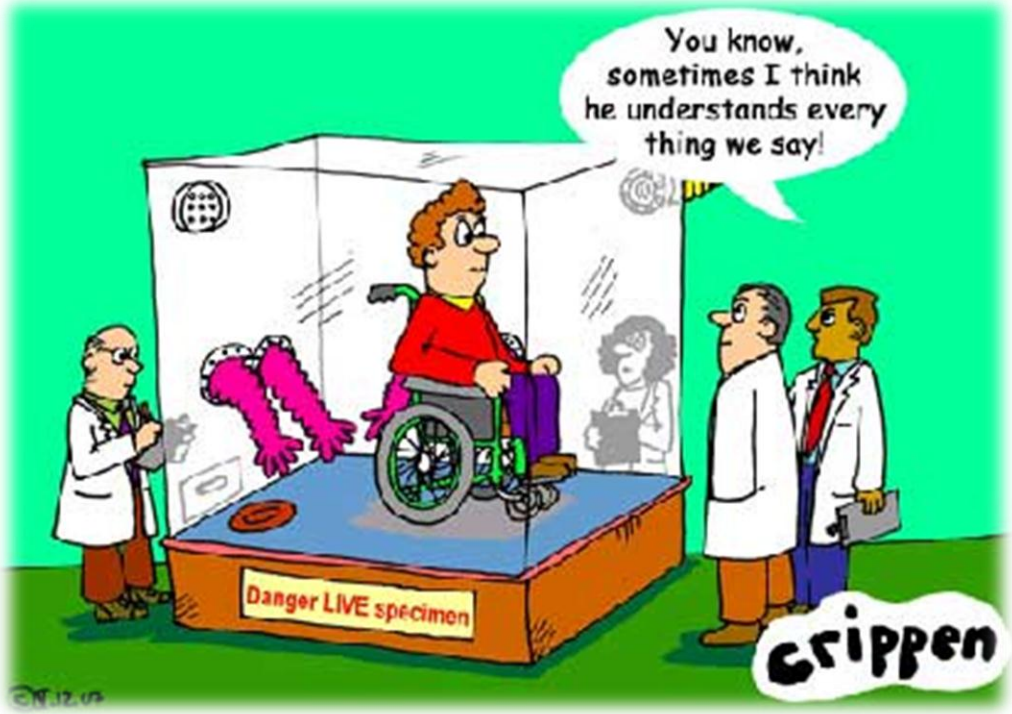

- קושי להתייחס אל האדם עם המוגבלות כאל אדם שלם בעל פוטנציאל ולא רק כייצוג של מוגבלותו

- המוגבלות מצמצמת את ההזדמנויות לחוות ניראות מיטבית
- רבות מתגובות הסביבה לאנשים עם מוגבלות (דחיה או בהלה, הנמכה וביטול, חוסר הבנה) מספקות ניראות שלילית
- פגיעה בערך עצמי

בית ספר ונצואלה
מסגרת דינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

מיזם נולד...

מטרות מרכזיות

1. חיזוק ניראות התלמידים – הנכחת עולמם הרגשי, רגישויותיהם, רצונותיהם וצרכיהם

2. יצירת שינויים התנהגותיים אצל הצוות ביחס לתלמידים

הנחת היסוד: המפתח לשינוי - העלאת מודעות הצוות לנושא

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

5 נקודות הניראות

- תראו מה אני רוצה
- תראו מה אני מרגיש
- תראו מה אני יכול בעצמי
- תראו שאני כאן ושומע את טון דיבורכם (גם אם לא לגמרי מבין את התוכן)
- תראו שאני כאן וזקוק לדעת מה עומד להתרחש איתי

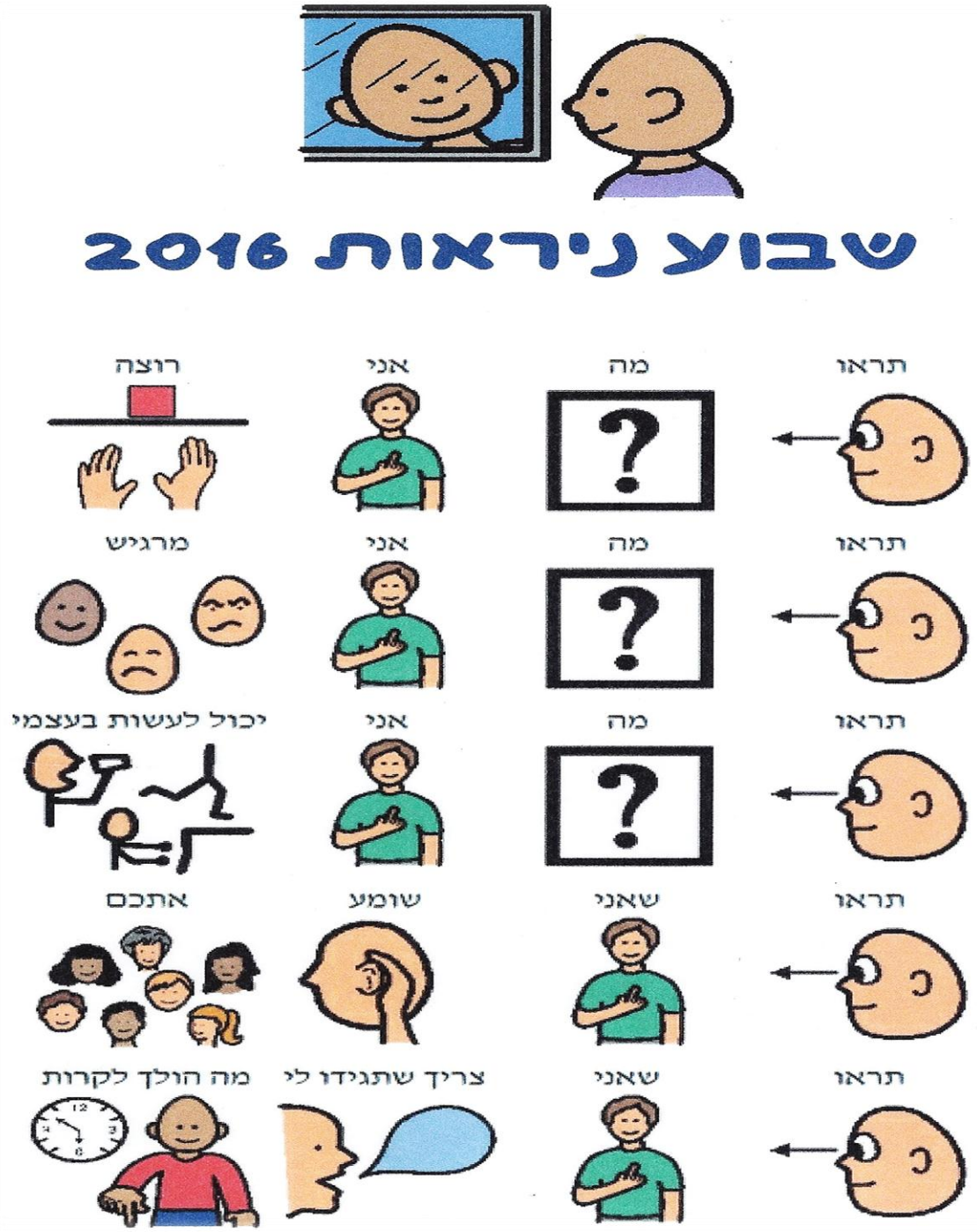

בית ספר ונצואלה
מסגרת דינמית לילדים עם קשיות מורכבות

מהלך והכנות

- תהליך חשיבה של הצוות הרגשי – 5 נקודות הניראות
- צוות רכזות וצוותים סקטוריאליים
- יוזמת התנסויות הצוות
- החלטה על מבנה הפרוייקט
- הכנת מאגרי פעילויות
- יוצאים לדרך...

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

שבוע הניראות

- יצירת באז
- התנסויות צוות
- פעילויות בכיתות
- יום שיא -see ואסיפת צוות

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

יצירת באזזז

- קישוט ביה"ס
- פעילויות צוות ברחבות
- הצפת הנושא במיילים
- שיתוף בתמונות מהפעילויות
- כתיבה בספר אורחים

"אנשים זרים שאני בכלל לא מכיר, ממקומות אחרים וגם פה מהעיר, הייתי רוצה שידעו כולם, שיש ילד אחד בעולם. והילד הזה, הילד הזה, הילד הזה הוא אני"

(יהודה אטלס)

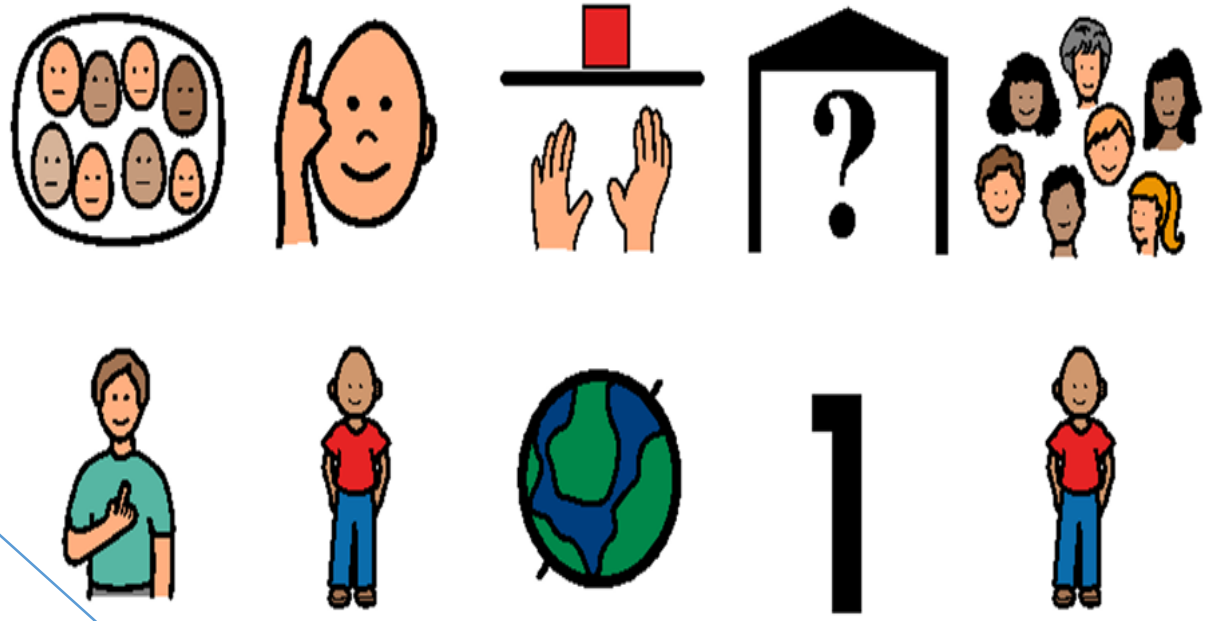

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם לקויות מורכבות

התנסויות הצוות

- התנסות בשיעור כ"תלמיד" עם מגבלות בתחום התקשורת, המוטוריקה, החושים...
- התנסות בפעילויות היום יום של התלמידים
- הכנת התלמידים להתנסות הצוות

בית ספר ונצואלה
מוסדות לחינוכיות לילדים עם נקיות מורכבות

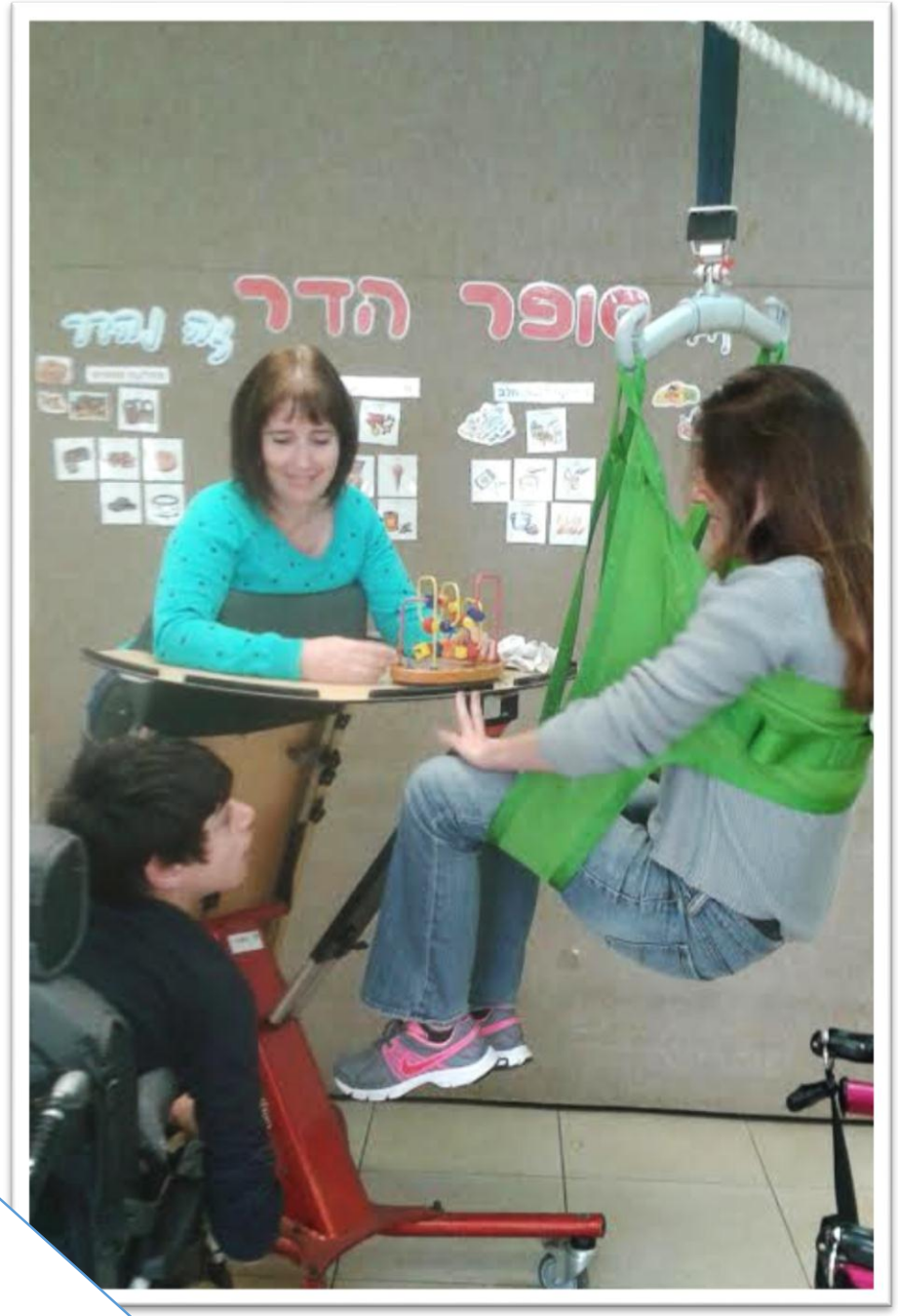

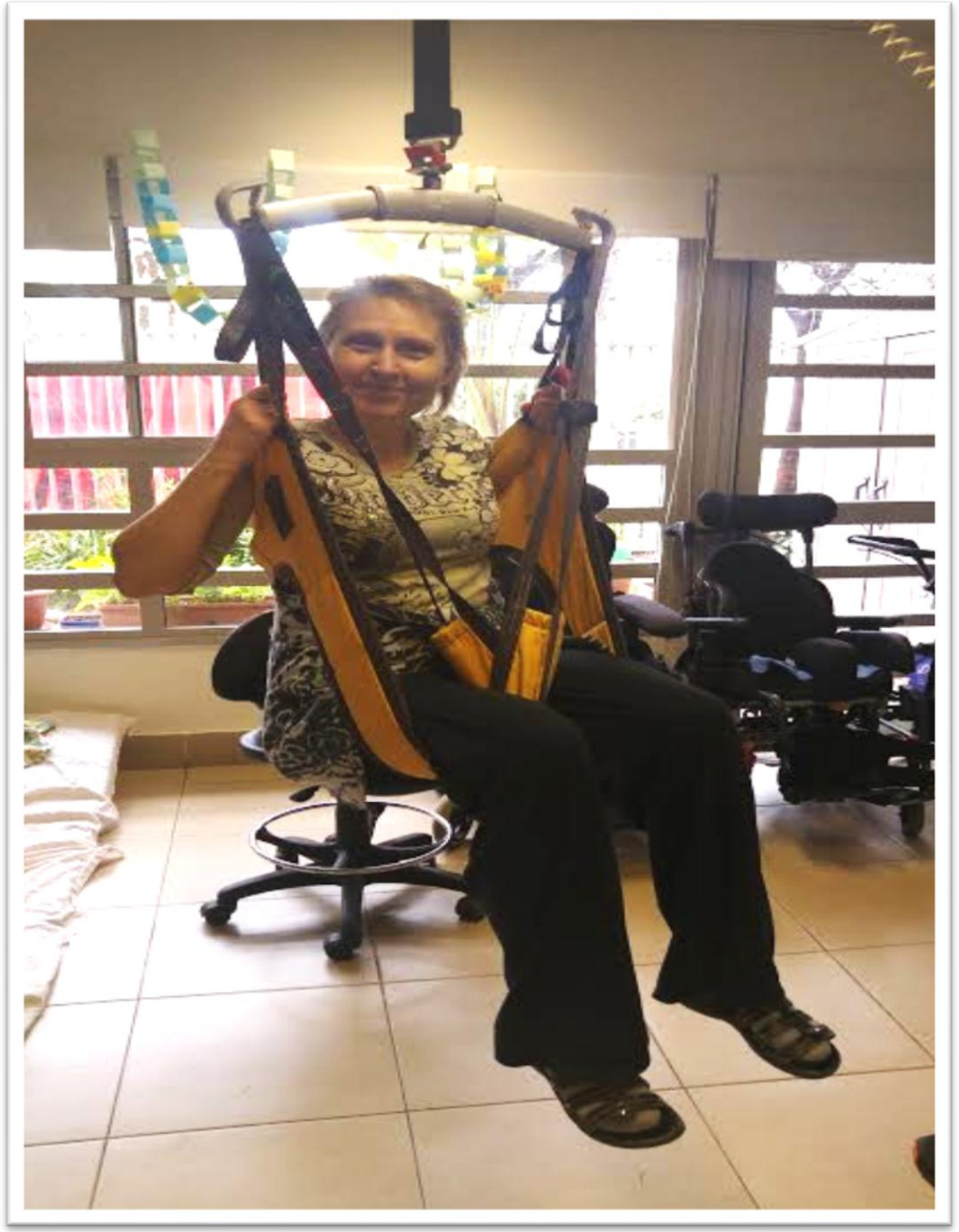

בית ספר וצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

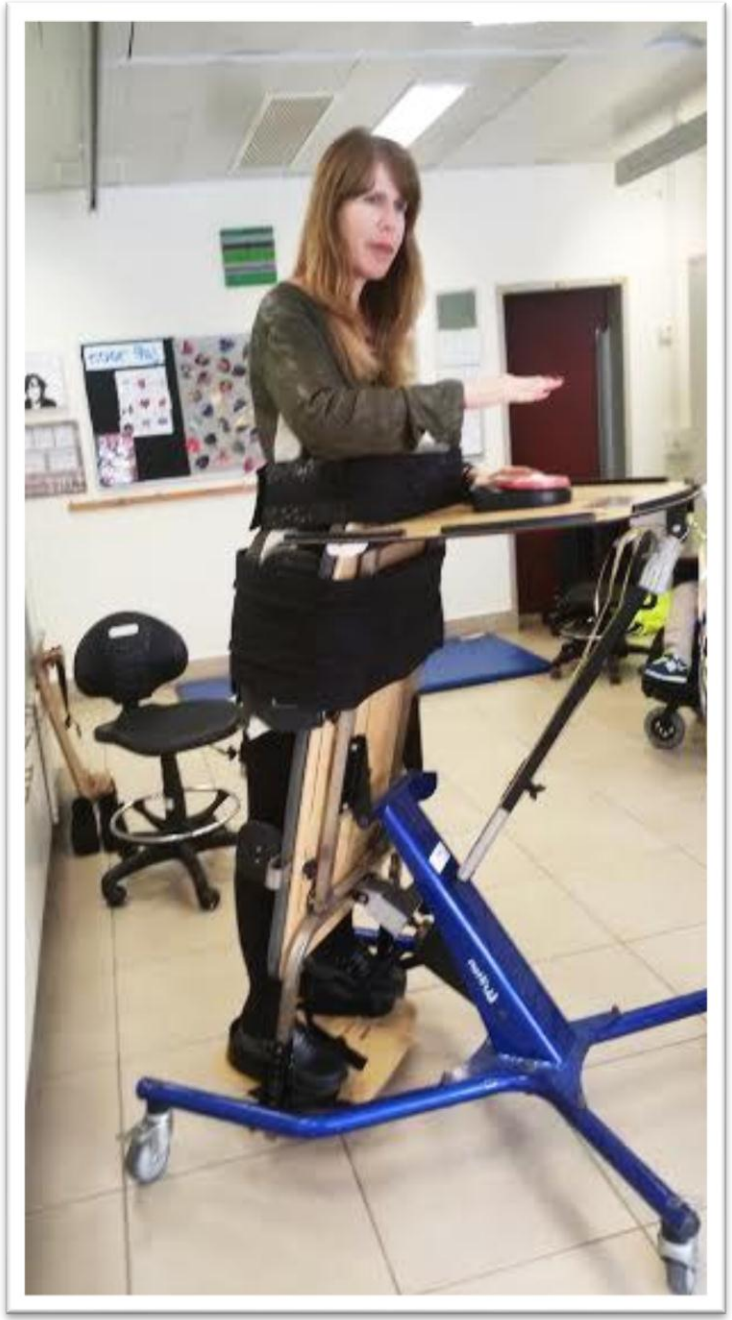

בית ספר וצואלה

מוסגרת רגיונלית לילדים עם קשיות מורכבות

בית ספר ונצואלה

מוסגרת רגישות לילדים עם קשיות מורכבות

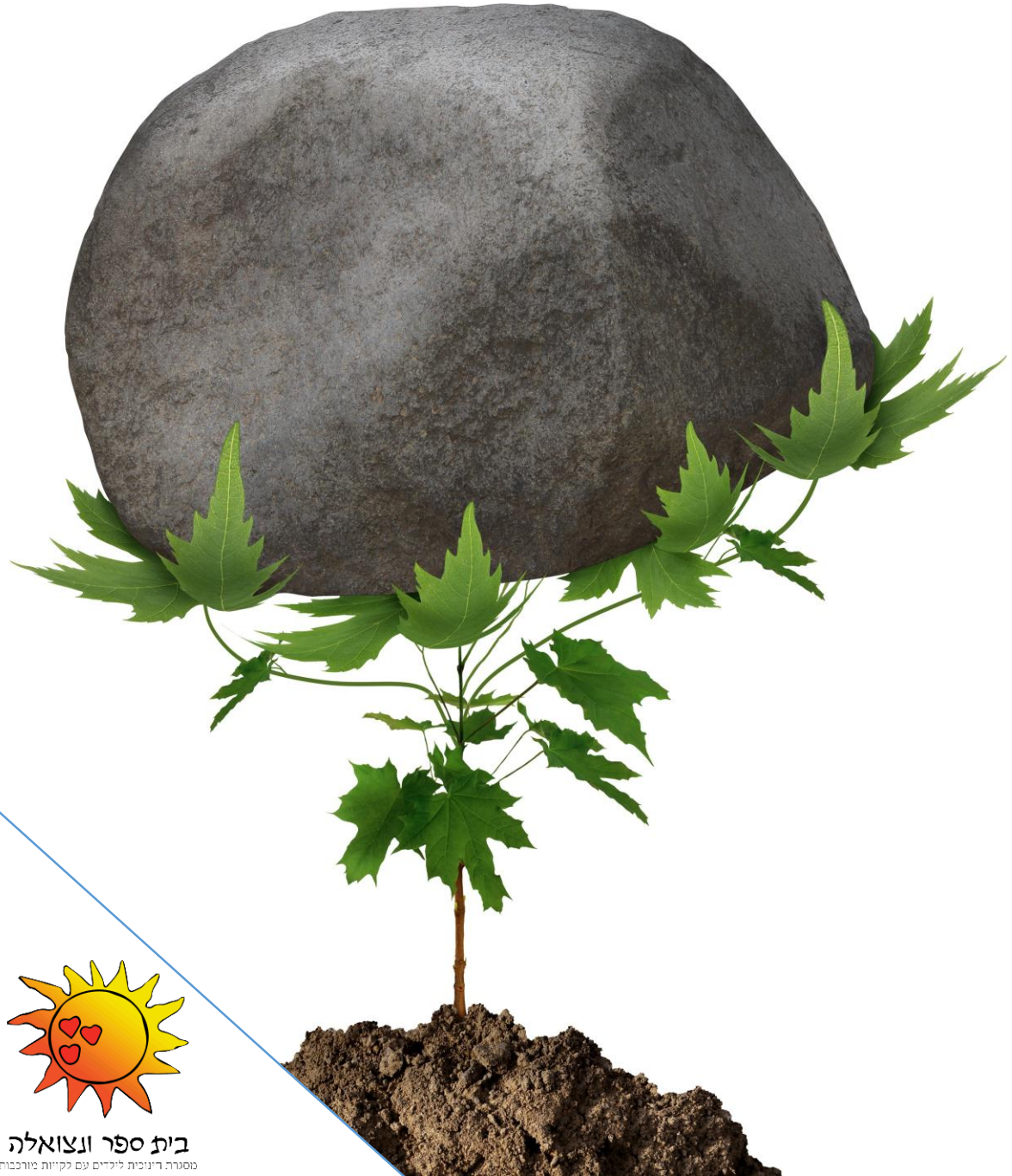

פעילויות בכיתות

העברת שיעורים ב"רוח הניראות" - פעילויות שמעצימות את נוכחות התלמידים, את בחירותיהם, את ההתבוננות על עצמם ועל חבריהם.

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

יום שיא / see

יום שיא חגיגי בו מתקיימים מופעים וסדנאות שנותנים במה לתלמידים. לדוגמא:

- מופע מחול
- תזמורת תלמידים
- קבוצת תיאטרון
- סדנת אופנה

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם נקיות מורכבות

אסיפת צוות מסכמת

- בסוף יום השיא נערכת אסיפת צוות לשיתוף וסיכום חוויות השבוע
- עיבוד התהליך, הסקת מסקנות והעלאת דגשים ממוקדים לשיפור ההתנהלות עם התלמידים
- פעילות סדנאית בהתאם לנושא של אותה השנה

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

מיקוד נושאים

שנה	נושא מרכזי
1	חוויית חוסר ניראות
2	חוויית ניראות מקסימלית
3	חוויית התפעלות
4	חוויית מגע ומגע מתווך
5	?
6	?
7	?
8	?

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם קשיות מורכבות

סיכום ומסקנות

- מיזם הניראות מעורר בכל שנה הדים בקרב הצוות ונוצר סוג של קונצנזוס על חשיבות העיסוק בנושא
- התחזקה תפישת העבודה שעלינו להקפיד ליצור סביבה המאפשרת ביטוי מקסימלי של יכולות ועצמאות, רצון ובחירה.
  בירור רצונות, תחושות ורגשות, ככל הניתן.
- הגברת המודעות מובילה לשינויים התנהגותיים
- אנשי הצוות המעבירים את השיעורים נתרמים גם הם בעקבות הפידבק שזוכים לו מה"תלמידים", דבר שקורה מעט ביומיום.

בית ספר ונצואלה
מסגרת דינוכית לילדים עם לקויות מורכבות

סיכום ומסקנות

- הנושא עלה גם בישיבה של ועד ההורים והציף עמדות שונות. חלקם הביעו עניין ורצון לחוות התנסות כזו בעצמם ואחרים הביעו חשש מהתקרבות לחוויית ילדיהם.

- עלתה המחשבה שהמודל יכול להיות ישים ומועיל גם למסגרות חינוך מיוחד אחרות, בהתאמה לסוג המסגרת ומאפייני התלמידים.

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם לקויות מורכבות

מחוויות הצוות

"...הפריע לי כשאנשי צוות עמדו סביבי. לא ראיתי את פניהם כשדברו איתי, רק את הבטן והחזה שלהם. כשהורידו אותי למזרון, הפנים שלי היו לקיר ולא ראיתי מה מתרחש בכיתה ומאוד רציתי להסתובב..."

"..תלמיד לידי שלח אלי יד וזה היה לי נעים אבל לצערי הרחיקו אותו ממני..."

"..בהליכון היה די קשה לשים אותי. חגרו אותי בחזה חזק מדי וזה לחץ לי ולא יכולתי לנשום. אבל לא יכולתי לדבר..."

"..השיעור היה מעניין אך הורגש שיש תלמידים שמושכים את כל תשומת הלב אליהם.."

"..אם יש משהו להסיק זה שכשאין יכולת לתקשר בצורה ברורה נותרים רק בכי וצעקות כדי להסב את תשומת הלב וכמה רגישים אנחנו צריכים להיות כשהתלמידים שלנו עושים את זה.."

בית ספר ונצואלה
מסגרת חינוכית לילדים עם לקויות מורכבות